

Oláh János*

A budai hegyek alatt

A budai hegyek alatt
elfogták a pajtásomat,
kiverték a két fogamat.
Nincs, ki szóba álljon vélem,
zsenge fűvön alvad vérem.

Nincsen ház, amely befogad
élő-haló kóborokat,
nyugalmat az úti por ad.
Nincs, aki sebem kimossa,
kakukkfűvel borogassa.

Silbakolok csak egyedül,
kiver a láz, befed az űr,
az izzadt ing vállamra hűl.
Nem így volt ez, pajtás, régen,
vívtunk fegyverrel a kézben,

vívtunk, ha kellett, és ha nem,
én Istenem, Jóistenem,
nem ismert ránk a félelem.
Vívtunk csak a szabadságért,
lyukas zászlónk igazáért.

A Corvin köz, a Juta-domb,
Széna téren a gyér falomb
soha többé semmit se mond,
mintha mi sem történt volna,
hallgatás a szánk levarrta.

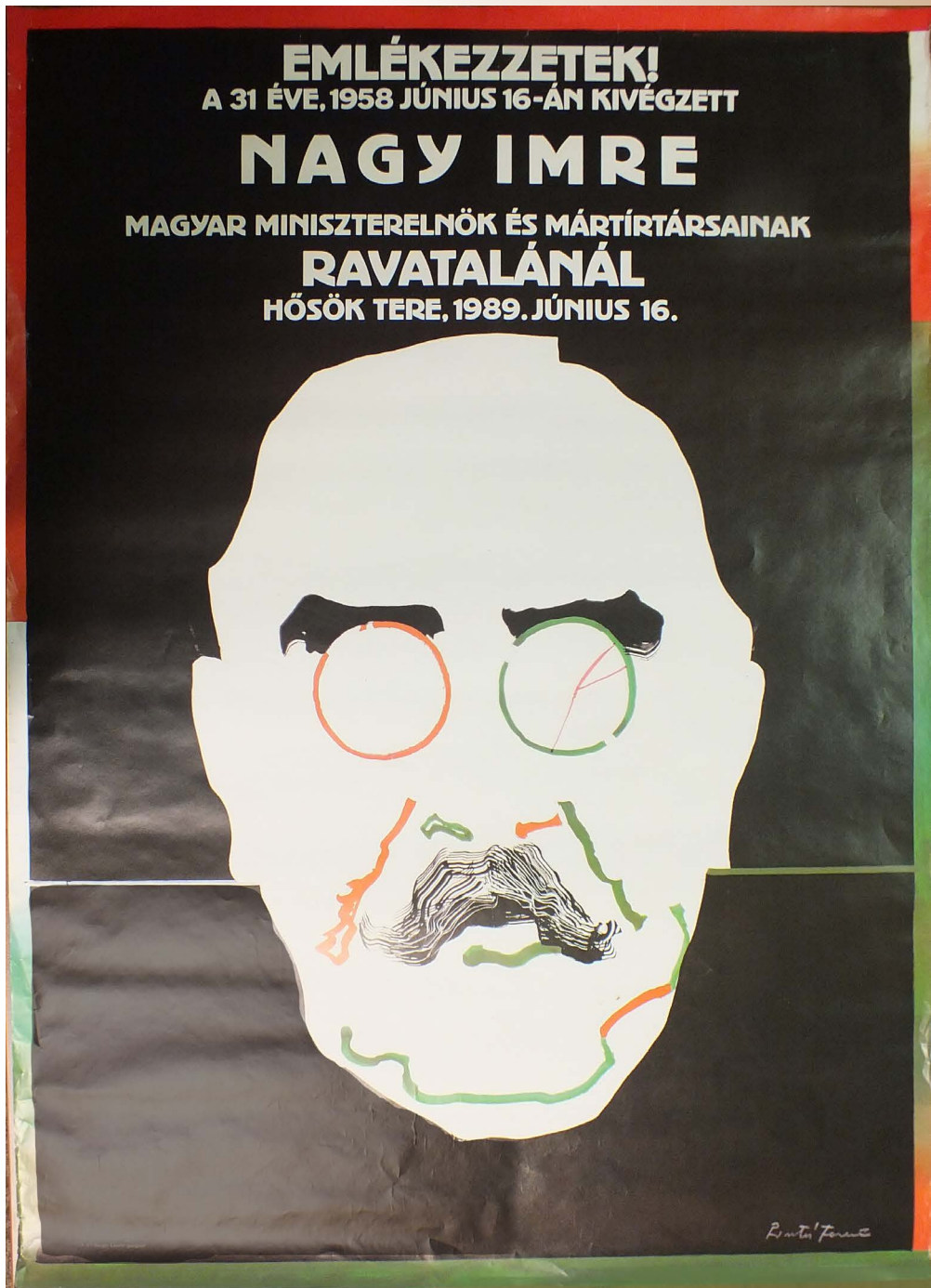
Száműzötten, hajléktalan
meghúzhatom itt-ott magam,
de nem érti senki szavam,
kiröhögnek, ha említem,
bízvást miben egykor hittem.

Szédelgek a tág ég alatt,
s irigyelem pajtásomat,
kinek a föld nyugalmat ad.
Prédájaként pénznek, gőgnek
engem naponta leköpnék.

Elfordulok, mint a barom,
kérődzöm a bánatomon,
megismerni sem akarom,
ki a kötelet hurkolta,
pajtásom bitóra vonta.

Alkut most a lelkünkre köt,
Júdás-pénze bőven csörög,
igaza van, ha kiröhög.
Éltesse hát őt az Isten,
engem meghalni segítsen!

* A vers közlésével az idén július 25-én elhunyt költő, író, a Kilencek költőcsoport tagja, a *Magyar Napló* főszerkesztője előtt tisztelgünk.

EMLÉKEZZETEK!
A 31 ÉVE, 1958 JÚNIUS 16-ÁN KIVÉGZETT

NAGY IMRE

MAGYAR MINISZTERELNÖK ÉS MÁRTÍRTÁRSAINAK

RAVATALÁNÁL

HŐSÖK TERE, 1989. JÚNIUS 16.

Pintér Ferenc

Pintér Ferenc grafikus művész plakátja Nagy Imre 1989. június 16-i újratemetésére. A művész az eredeti változatot az egy évvel korábbi jelképes párizsi temetésre készítette el. (Bővebben: Sümeği György: *1956 plakátjai, 1956-2006*. Budapest, Corvina, 2015. 114-116.)

Fotó: Rendszerváltó Archívum, Lakitelek

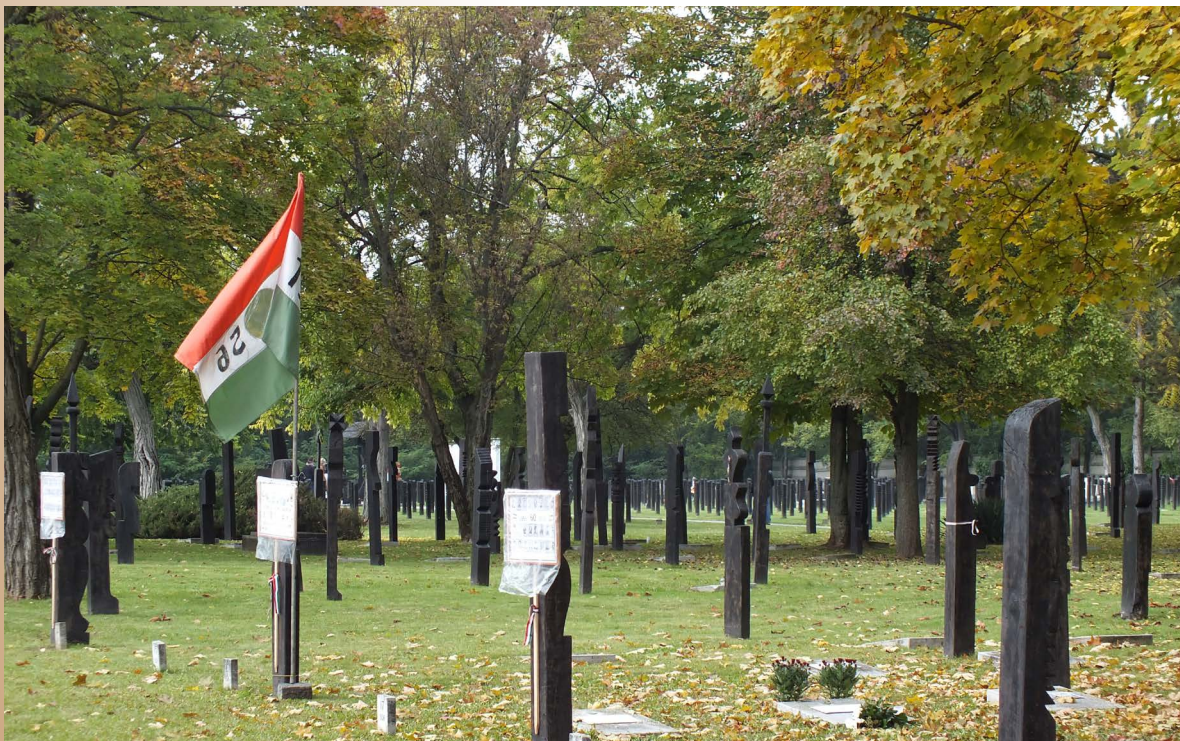

A 301-es parcellát jelölő emlékkő.

Fotó: Házi Balázs

Kopjafa-erdő a 301-es parcellában. A kopjafákat az Inconnu csoport tagjai faragták 1989-ben.

Fotó: Házi Balázs

Részletek az 1957. dec. 31-én kivégzett Tihanyi Árpád búcsúleveléből

Édes Máriám
és drága Gyermekeim, Árpika és Lacika!

Utolsó soraim, melyeket Hozzátok intézek. A haláltól nem félek, hat hónap alatt a halálos cellában és a sok-sok kivégzett az itt létem alatt kb. 40-45 személy kivégzése megismertetett és hozzászoktatott a halálhoz és annak gondolatához. Hiszen közvetlen a cellámból 2-t végeztek ki, körülöttem pedig aratott a halál. Az írásmról is láthatjátok nem félek a haláltól. Nem izgulok, nem remegek. És még eddig senki sem félt. Mindenki hőiesen halt meg. Az édes Jézus nekem is adott erős és bőséges kegyelmet a sors elviseléséhez. Tudjátok az igazságért meghalni dicsőség. Krisztusnak is azért kellett meghalni, mert az igazságot hirdette a zsarnokság, a gaszág felett.

Nem a földi élet az ember célja, hanem a túlvilág, az Istenhez eljutás. Aki pedig az igazságért hal mártírhalált, az eljut Istenhez. ... „Mit ér az embernek, ha az egész világot is elnyeri, de lelkének kárát vallja.” A világot nem nyertem el, mert szerényen éltem, de megtaláltam az Istent. Legyetek nyugodtak, a jó Istennel kibékültem, Mindszenti péri plébánossal egy cellában voltam, nála még szeptemberben meggyóntam. ...

Utolsó üzenetem és kérésem, hogy gyermekeimet Ignác bátyám, Pici és a bencések neveljék, rajtad kívül természetesen, mert csak az ő kezükben látom biztosítva katolikus és magyar nevelésüket. Olyan Istenben hívő és magyar embereket neveljenek belőlük, mint én voltam. ...

A magyar pedagógusoknak pedig üzenem, olyan ifjúságot neveljenek ennek a szegény, szerencsétlen hazának, amilyeneket én. Jellemes, egyenes, gerinces, Istenben hívő és izzó hazaszeretettel átfűtött ifjúságot, melyben él ezeréves történelmünk. ...

Legyetek büszkék rám, mert a mi vérünknek és áldozatunknak gyümölcseit Ti fogjátok learatni és élvezni. De mindenekfelett imádjátok és szeressétek az Istent. Minden cselekedetnek a központja Ő legyen, mert Ő az út, az igazság és az élet. Ez az utolsó szavam hozzáatok és ezt vigyétek magatokkal útravalóul. ...

Mindenkitől bocsánatot kérek, mindenkinek megbocsátok, kik hamis vallomással idejuttattak. ... Bátran felemelt fejjel és büszkén halok meg. Ezzel az utolsó szóval Éljen Krisztus király és a haza!
Isten veletek, imádkozom értetek, utoljára ölel, csókol Benneteket a Ti forrón szerető

Aputok

Ezt a levelet a család a kivégzés után visszacapott ruhába varrva találta meg.

Emléktábla a budapesti Rezső téri Magyarok Nagyasszonya templom külső falán, amely Tihanyi Árpád – 1956 egyik győri mártírja – családjához írott búcsúlevelének részletét tartalmazza.

Tervezte: Vargha Miklós Péter (2008)

Fotó: Házi Balázs

Mansfeld Pétert ábrázoló szobor a budapesti Szabó Ilonka utcában.
Melocco Miklós szobrászművész alkotása (2007).
Fotó: Házi Balázs